

Datum
2020-08-19
Adress
Lugna gatan 82
Diarienummer
FSKF-2020-6454

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Förslag till yttrande över Remiss angående uppdrag att se över indexeringen av inkomstklasserna som ligger till grund för förskole- och fritidshemsavgifter

föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Den 1 juli 2015 började inkomsttaket i maxtaxan indexeras av Skolverket. Malmö stad har sedan dess årligen justerat den högsta avgiftsgrundande inkomsten och de högsta avgiftsbeloppen som är fastställda av Skolverket. I samband med beslut om nya avgiftsnivåer inför 2020 (STK-2019-1531) beslutade kommunstyrelsen den 4 december 2019 ge uppdrag till stadskontoret, förskolenämnden och grundskolenämnden att se över indexeringen.

Förskolenämndens utredning visar vad ett beslut av kommunstyrelsen inför 2021 om förändring av nuvarande avgiftssystem skulle få för ekonomiska konsekvenser. Utredningen baseras på två olika beräkningar, dels med 2015 som basår och dels med 2019 som basår. Resultatet visar på ekonomiska effekter både för vårdnadshavare och för förskolenämndens och grundskolenämndens verksamheter.

Utredningen visar att en indexering av Malmö stads progressiva avgiftsskala, med basår 2015, sänker barnomsorgsavgifterna för de hushåll som har en inkomst upp till 41 100 kronor per månad samt att de hushåll som har en inkomst under 11 700 kronor per månad blir avgiftsbefriade. Samtidigt visar beräkningarna att en indexering av avgiftsskalan, med basår 2015, hade medfört en bedömd total minskning av avgiftsintäkterna på cirka 4,4 Mkr för 2020, varav cirka 3,0 Mkr avser förskolenämnden.

Om en indexering av avgiftsskalan införs med basår 2019 påverkar förändringen hushåll med inkomster upp till 36 400 kronor per månad och medför en lägre minskning av avgiftsintäkterna, cirka 0,8 Mkr.

Därutöver minskar statsbidraget för maxtaxa i en högre takt än vad intäkterna för barnomsorgsavgifter gör, vilket i sin tur årligen innebär lägre intäkter för nämnderna. Ett eventuellt beslut om införande av en indexering av den progressiva avgiftsskalan bör gälla från 1 januari 2021 eller senare. Förskolenämnden vill även understryka vikten av att berörda nämnder blir kompenserade för uteblivna intäkter vid ett dylikt beslut.

Förskolenämnden godkänner utredningen och förslag till yttrande.

Yttrande

Bakgrund

Från och med 1 januari 2002 infördes maxtaxa i Malmö ”Maxtaxa samt ersättning till förskoleverksamhet och skolbarnomsorg i Malmö” (KS-KOM-2001-00134). Samtidigt gavs kommunstyrelsen i uppdrag att fastställa nya tillämpningsanvisningar för förskoleverksamhet och skolbarnomsorg i Malmö.

Därefter har Malmö infört en progressiv taxa med fler avgiftsnivåer ”Införandet av progressiva avgifter i barnomsorgen” (KS-KOM- 2011-00127) än de som finns i det statliga beslutet avseende maxtaxa. Den högsta avgiften ett hushåll i Malmö kan få betala är dock samma som den statliga nivån, så även den högsta procentsatsen av hushållets totala inkomst. För att få ta del av statsbidraget gällande maxtaxa får kommunernas barnomsorgsavgift inte överstiga statens avgiftstak.

Den 1 juli 2015 började inkomsttaket i maxtaxan indexeras av Skolverket. I ”Nya statliga avgiftsnivåer för maxtaxa inom förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet - revidering av Malmös dokument” (STK-2015-647) beslutades den nya avgiftsnivån att gälla från den 1 augusti 2015. Malmö stad har sedan dess årligen justerat den högsta avgiftsgrundande inkomsten och de högsta avgiftsbeloppen enligt de av Skolverket fastställda nivåerna och kommunstyrelsen har årligen beslutat om uppräknings av de olika avgiftsnivåerna.

I samband med beslut om nya avgiftsnivåer inför 2020 (STK-2019-1531) beslutade kommunstyrelsen att ge uppdrag till stadskontoret, förskolenämnden och grundskolenämnden att se över indexeringen. Utredningen ska återrapporteras till kommunstyrelsen före de statliga avgiftsnivåerna för maxtaxa inom förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet ska beslutas för 2021.

Den totala avgiftsintäkten för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg budgeterades 2020 till cirka 250 Mkr i Malmö.

Statligt avgiftstak för maxtaxa

För att kommunen ska få statsbidrag för maxtaxa får kommunen inte ta ut avgifter över det statliga avgiftstaket. Bestämmelser om avgifter för maxtaxa finns i förordning SFS 2001:160. För Malmö stad utgör statsbidraget för maxtaxa cirka 80 Mkr under år 2020.

Avgiftsskalan för barnomsorgsavgifter år 2020 enligt de statliga inkomstgränserna finns i tabellen nedan. Inkomsttaket förändras årligen. Tabellen visar andelen av hushållets inkomst och avgift per månad.

Förskola/pedagogisk omsorg		
	Avgiftstak av hushållets inkomst	Maxavgift
Barn 1	3%	1478

Fritidshem/pedagogisk omsorg		
	Avgiftstak av hushållets inkomst	Maxavgift
Barn 1	2%	986

Barn 2	2%	986	Barn 2	1%	493
Barn 3	1%	493	Barn 3	1%	493

Inkomsttaket per månad för 2020 är 49 280 kronor

Det utgår ingen avgift för det fjärde barnet. Det yngsta barnet i förskola/fritidshem är barn 1.

Exempel:

Barnomsorgsavgiften för ett hushåll med en inkomst på 27 000 kronor i månaden, med ett barn placerat i förskola och ett barn placerat i fritidshem, blir 1 080 kronor per månad enligt den statliga avgiftsskalan.

Då intäkterna till kommunerna varje år ökar på grund av att de statliga nivåerna justeras, minskas samtidigt statsbidraget. För Malmös del motsvarar dock inte den förväntade intäktsökningen minskningen av statsbidraget vilket i budget 2020 motsvarar cirka 2 Mkr i bortfall av intäkter.

Malmös progressiva avgiftsskala för barnomsorgsavgifter

Malmö stad tillämpar en progressiv avgiftsskala¹ som ger lägre barnomsorgsavgifter jämfört med den statliga avgiftsskalan för hushåll med en inkomst upp till 35 000 kronor per månad. Malmös progressiva avgiftsskala visas nedan.

Hushållets inkomst per månad	Förskola avgiftstak Barn			Fritidshem avgiftstak Barn		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.
10001 - 15000	0,90%	0,60%	0,30%	0,60%	0,30%	0,30%
15001 - 20000	1,50%	1,00%	0,50%	1,00%	0,50%	0,50%
20001 - 25000	2,40%	1,60%	0,80%	1,60%	0,80%	0,80%
25001 - 30000	2,70%	1,80%	0,90%	1,80%	0,90%	0,90%
30001 - 35000	2,85%	1,90%	0,95%	1,90%	0,95%	0,95%
35001 -	3,00%	2,00%	1,00%	2,00%	1,00%	1,00%
Maxavgift	1 478	986	493	986	493	493

Inkomsttaket per månad för 2020 är 49 280 kronor

Exempel:

Barnomsorgsavgiften för ett hushåll med en inkomst på 27 000 kronor i månaden, med ett barn placerat i förskola och ett barn placerat i fritidshem, blir 972 kronor per månad enligt Malmös progressiva avgiftsskala. Detta innebär 108 kronor lägre månadsavgift för hushållet med Malmös progressiva avgiftsskala jämfört med den statliga avgiftsskalan.

¹ **Progressiv avgiftsskala**

Innebär att avgiften i procent ökar med inkomstens storlek.

Indexering av maxtaxan

Den 1 juli 2015 infördes en indexering av maxtaxan, det vill säga en årlig ökning av nivåerna. Vid ingången av 2015 var inkomsttaket för ett hushåll 42 000 kronor. Inkomsttaket har sedan dess höjts årligen i nivå med inkomstindex² som tas fram av Pensionsmyndigheten. För 2020 är inkomsttaket 49 280 kronor vilket innebär en ökning mot 2015 med 17,33 procent.

Indexuppräknad avgiftsskala basår 2015

Den progressiva delen av inkomst- och avgiftsskalan för de med en hushållsinkomst mellan 0 till 35 000 kronor har inte förändrats sedan den progressiva skalan infördes i Malmö. Detta har inneburit att effekten av progressiviteten har minskat med de efterhand högre genomsnittliga inkomsterna.

Om avgiftsskalan för förskole- och fritidshemsavgifter indexerats upp från 2015, då indexuppräknningen infördes, med samma ökning som indextalet (17,33 procent) får man fram nedanstående indexskala för 2020:

Hushållets inkomst per månad	Förskola avgiftstak Barn			Fritidshem avgiftstak Barn		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.
11700 - 17600	0,90%	0,60%	0,30%	0,60%	0,30%	0,30%
17601 - 23500	1,50%	1,00%	0,50%	1,00%	0,50%	0,50%
23501 - 29300	2,40%	1,60%	0,80%	1,60%	0,80%	0,80%
29301 - 35200	2,70%	1,80%	0,90%	1,80%	0,90%	0,90%
35201 - 41100	2,85%	1,90%	0,95%	1,90%	0,95%	0,95%
41101 -	3,00%	2,00%	1,00%	2,00%	1,00%	1,00%
Maxavgift	1 478	986	493	986	493	493

Inkomsttaket per månad för 2020 är 49 280 kronor

Inkomstgränserna är justerade till jämna hundratals kronor. Med denna beräkning blir den lägsta hushållsinkomsten för att behöva betala avgift 11 700 kronor per månad i stället som idag 10 001 kronor.

Exempel:

Barnomsorgsavgiften för ett hushåll med en inkomst på 27 000 kronor i månaden, med ett barn placerat i förskola och ett barn placerat i fritidshem, blir 864 kronor per månad för hushållet enligt en indexjusterad avgiftsskala. Detta innebär 108 kronor lägre månadsavgift

² Inkomstindex

Pensionsmyndigheten ska, enligt regeringsbeslut 2010-12-16, beräkna inkomstindex och inkomstbasbelopp samt redovisa förslag till regeringen senast 10 augusti året före det år som indexen avser.

Förändringen i indextalet påverkas av den genomsnittliga reala inkomstförändringen under de senaste tre åren, prisförändringarna under tolv månadersperioden (juni föregående år-juni innevarande år) samt korrigering av tidigare prognoser av inkomstmåten. Inkomstindex för 2015 var 155,61 och 2020 182,58.

med en indexjusterad avgiftsskala jämfört med den idag gällande avgiftsskalan i Malmö eller 216 kronor lägre månadsavgift jämfört med den statliga avgiftsskalan.

Indexuppräknad avgiftsskala basår 2019

Om avgiftsskalan för förskole- och fritidshemsavgifter istället indexeras upp från 2019 får man fram nedanstående indexskala för 2020:

Hushållets inkomst per månad	Förskola avgiftstak Barn			Fritidshem avgiftstak Barn		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.
10401 - 15600	0,90%	0,60%	0,30%	0,60%	0,30%	0,30%
15601 - 20800	1,50%	1,00%	0,50%	1,00%	0,50%	0,50%
20801 - 26000	2,40%	1,60%	0,80%	1,60%	0,80%	0,80%
26001 - 31200	2,70%	1,80%	0,90%	1,80%	0,90%	0,90%
31201 - 36400	2,85%	1,90%	0,95%	1,90%	0,95%	0,95%
36401 -	3,00%	2,00%	1,00%	2,00%	1,00%	1,00%
Maxavgift	1 478	986	493	986	493	493

Inkomsttaket per månad för 2020 är 49 280 kronor

Inkomstgränserna är justerade till jämna hundratals kronor. Med denna beräkning blir den lägsta hushållsinkomsten för att behöva betala avgift 10 401 kronor per månad i stället som idag 10 001 kronor.

Exempel:

Barnomsorgsavgiften för ett hushåll med en inkomst på 27 000 kronor i månaden, med ett barn placerat i förskola och ett barn placerat i fritidshem, blir 972 kronor per månad för hushållet enligt en indexjusterad avgiftsskala. Detta innebär 0 kronor lägre månadsavgift med en indexjusterad avgiftsskala jämfört med den idag gällande avgiftsskalan i Malmö eller 108 kronor lägre månadsavgift jämfört med den statliga avgiftsskalan.

Ekonomiska effekter av en indexerad avgiftsskala

Beräkningen av de ekonomiska effekterna baseras på avgifterna inbetalda för februari månad 2020. Den totala avgiftsintäkten för barnomsorgsavgifterna budgeterades till cirka 250 Mkr för 2020.

Tabellen nedan visar skillnaden mellan avgiftsintäkterna med den nu befintliga progressiva avgiftsskalan och om en indexjusterad avgiftsskala, med basår 2015, hade använts under 2020 för februari månad.

Befintlig progressiv Avgiftsskala			Indexjusterad från 2015 progressiv avgiftsskala			Skillnad med indexjusterade avgifter	Skillnad med indexjusterade avgifter per barn %
	Antal barn	Avgifter Tkr		Antal barn	Avgifter Tkr		
Första barnet	19 620	17 422	Första barnet	19 620	17 121	-301	-1,7%
Andra barnet	7 134	2 927	Andra barnet	7 134	2 882	-46	-1,6%
Tredje barnet	1 004	366	Tredje barnet	1 004	357	-9	-2,5%
Totalt	27 758	20 715	Totalt	27 758	20 359	-356	-1,7%

Den totala minskningen av avgiftsintäkterna hade varit 356 tkr för februari 2020. En övergång till indexerad avgiftsskala, med en justering från 2015, medför en total minskning av avgiftsintäkten på cirka 4,4 Mkr för 2020, varav cirka 3 Mkr avser förskolenämnden.

Tabellen nedan visar en skala justerad med index från 2019 med den nu befintliga progressiva avgiftsskalan och om en indexjusterad avgiftsskala hade använts under 2020 för februari månad.

Befintlig progressiv avgiftsskala			Indexjusterad från 2019 progressiv avgiftsskala			Skillnad med indexjusterade avgifter	Skillnad med indexjusterade avgifter per barn %
	Antal Barn	Avgifter Tkr		Antal barn	Avgifter Tkr		
Första barnet	19 620	17 422	Första barnet	19 620	17 367	-2	-0,3%
Andra barnet	7 134	2 927	Andra barnet	7 134	2 918	-9	-0,3%
Tredje barnet	1 004	366	Tredje barnet	1 004	364	-55	-0,5%
Totalt	27 758	20 715	Totalt	27 758	20 649	-66	-0,3%

Den totala minskningen av avgiftsintäkterna hade varit 66 tkr för februari 2020. En övergång till indexerad avgiftsskala, med en justering från 2019, medför en total minskning av avgiftsintäkten på cirka 0,8 Mkr för 2020, varav cirka 0,5 Mkr avser förskolenämnden.

Utöver detta tillkommer i bägge alternativen en justering av indexering inför 2021 och därefter för en årlig justering under kommande år.

För fristående verksamhet är ersättningarna framräknade utifrån att huvudmannen uppbär barnomsorgsavgifter samt tillämpar progressiva avgifter enligt "Avgifter för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg i Malmö stad, fr o m 2011-11-01". För huvudmän som inte tillämpar den progressiva avgiftsmodellen kommer avdraget på grundbeloppet att justeras.

Utredningen är gjord i samarbete mellan grundskoleförvaltningen och förskoleförvaltningen.

Utredningens slutsatser

Utredningen visar att en indexering av Malmö stads progressiva avgiftsskala, med basår 2015, sänker barnomsorgsavgifterna för de hushåll som har en inkomst upp till 41 100 kronor per månad och de hushåll som har en inkomst under 11 700 kronor per månad blir avgiftsbefriade.

Utredningen visar även att en indexering av avgiftsskalan med basår 2015 hade inneburit cirka 4,4 Mkr i minskade intäkter för förskolenämnden och grundskolenämnden för 2020.

Utredningens andra beräkningsalternativ med en indexering som utgår från basår 2019, sänker barnomsorgsavgifterna för de hushåll som har en inkomst upp till 36 400 kronor per månad och de hushåll som har en inkomst under 10 401 kronor per månad blir avgiftsbefriade. Den ekonomiska effekten för nämnderna blir i detta fall lägre och hade då inneburit cirka 0,8 Mkr minskade intäkter för förskolenämnden och grundskolenämnden.

I bägge alternativen kommer förslaget om ett införande av en indexjusterad progressiv avgiftsskala innebära en årlig höjning av lägsta inkomst för hushållen och en årlig minskning av intäkterna för förskolenämnden och grundskolenämnden. Därutöver minskar statsbidraget för maxtaxa i en högre takt än vad intäkterna i barnomsorgsavgifter gör vilket i sin tur innebär mindre intäkter för nämnderna.

Ett eventuellt beslut om införande av en indexering av den progressiva avgiftsskalan bör gälla från 1 januari 2021 eller senare. Förskolenämnden vill även understryka vikten av att berörda nämnder blir kompenserade för uteblivna intäkter vid ett dylikt beslut.

Förskolenämnden godkänner utredningen och förslag till yttrande.

Ordförande

.....
Rose-Marie Carlsson
.....

Nämndsekreterare

.....
Louise Säfström
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]